

Anafylaxi

Vanliga orsaker

Födoämnen. Bi- och getingstick. Läkemedel.

Diagnoskriterier

Tabell från Nationellt vårdprogram för anafylaxi (publicerad med tillstånd från Svenska föreningen för Alleroologi):

Anafylaxi är mycket trolig om ett av följande kriterier är uppfyllda			
1	Akut insjuknande (minuter till timmar) som involverar:	Hud och/eller slemhinna	OCH Luftvägar ELLER Hjärta-kärl
2	Symtom från ≥ 2 av följande system efter exponering för, för den aktuella patienten, troligt utlösande allergen	Hud och/eller Slemhinna	Luftvägar Hjärta-kärl GI-kanalen (persisterande symtom)
3	Blodtrycksfall efter exponering för, för den aktuella patienten, känt allergen.	Blodtrycksfall	Åldersgrupp Vuxna Systoliskt blodtryck <90 mmHg <u>eller</u> Sänkning på >30 % fr basala blodtrycket. Barn 1 mån–1 år <70 mmHg 1–10 år <70 mmHg + (2 x ålder) >10 år: <90 mmHg
Symtombeskrivning			
Hud, slemhinna Generell urtikaria, Kraftig klåda Svullna läppar, uvula, tunga Flushing	Luftvägar Dyspné Pipande/väsande andning/bronkospasm Hypoxi Stridor Sänkt PEF Andningsstopp	Hjärta-kärl Hypotoni, synkope, Cirkulatoriskt chock Hjärtstopp Urin/fecesavgång	GI-kanalen Persisterande symtom: Upprepad kräkning Kraftig buksmärta Diarré

Figur 3: NIAID/FAAN kliniska kriterier för anafylaxi (Sampson et al 2006).⁴⁹
PEF= Peak Expiratory Flow. GI=Gastrointestinal

Behandling

Sedvanliga rutiner för HLR och akut omhändertagande enligt ABCDE gäller.

Vid cirkulations- eller andningspåverkan tas tidig kontakt med narkosläkare, särskild vid utebliven förbättring efter första adrenalindosen.

Efter upprepade intramuskulära injektioner kan Adrenalin ges intravenöst, som bolus eller infusion.

Patienter som behandlas med beta-blockerare kan ibland uppvisa resistens mot adrenalin. I sådana fall kan glukagon administreras för att motverka hypotoni och bronkospasm.

Täta puls- och blodtryckskontroller, liksom EKG-övervakning är då obligatorisk.

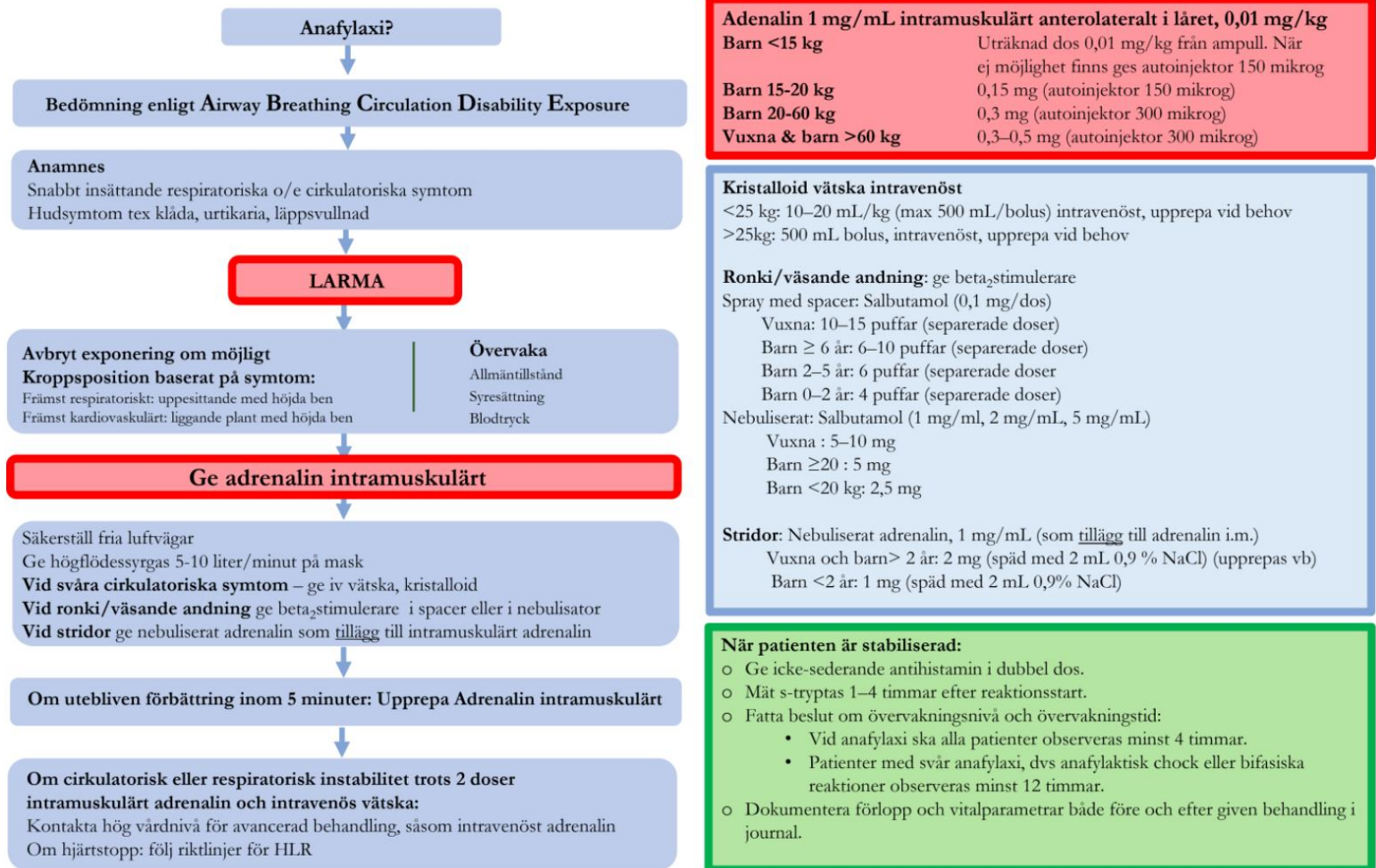
OBS!

- **Adrenalin** är det viktigaste läkemedlet! **Ges tidigt och intramuskulärt** i låret
- Vid anafylaxi ska patienten **akut till sjukhus. Ring 112!**
- Res aldrig med egen bil
- Dokumentera reaktionen

Flödesschema från Nationellt vårdprogram anafylaxi

publicerat med tillstånd från Svenska föreningen för allergologi se [2024-10-04-SFFA-Nationell-varldprogram-anafylaxi.pdf](https://www.sveallerg.se/2024-10-04-SFFA-Nationell-varldprogram-anafylaxi.pdf):

Behandling vid det akuta insjuknandet

Figur 7 – Flödesschema för behandling av anafylaxi. Adrenalinbehandlingen initieras direkt vid reaktionsplatsen. Beroende på reaktionens förlopp kan ytterligare behandling behöva ges inom adekvat vårdnivå.